

vonnis

RECHTBANK AMSTERDAM

Sector kanton
locatie: Amsterdam

Zaaknummer en rolnummer: 1320218 \ HA EXPL 12-171
Uitspraak: 5 september 2012

Vonnis van de kantonrechter in de zaak van:

Bert van Loo Producties B.V.,
gevestigd te Houten,
eiseres,
nader te noemen Van Loo,
gemachtigde mr. L. Verkoren,

t e g e n

Souvenirindustrie Buis B.V.,
gevestigd te Aalsmeer,
gedaagde,
nader te noemen Buis,
gemachtigde mr. T.E. Deurvorst,

VERLOOP VAN DE PROCEDURE

De volgende processtukken zijn ingediend:

- de dagvaarding van 29 november 2011, met producties,
- de conclusie van antwoord van Buis, met producties,
- het tussenvonnis van 22 februari 2012 waarin een comparitie van partijen is gelast,
- de akte houdende vermeerdering van eis, met producties,
- de antwoordakte tevens akte overlegging producties van de zijde van Buis,
- het proces-verbaal van de comparitie van partijen, met de daarin genoemde stukken.

Daarna is vonnis bepaald.

GRONDEN VAN DE BESLISSING

Feiten en omstandigheden

1. Als gesteld en niet (voldoende) weersproken staan de volgende feiten en omstandigheden vast.
2. Van Loo produceert en drijft handel in toeristische producten, waaronder ansichtkaarten, fotoboeken, sleutelhangers en onderzetters. Deze producten worden door Van Loo geleverd aan groot- en detailhandel. Tot het assortiment van Van Loo behoorde tot en met het jaar 1999 onder meer een stel van zes onderzetters met daarop Delfts blauwe tekeningen van boertjes (hierna ook 'boertjes blauw') en

sleutelhangers met afbeeldingen van molens.

3. Buis drijft een groothandel in toeristische producten en geeft daartoe een catalogus uit.
4. Partijen hebben zaken met elkaar gedaan van 1986 tot ongeveer 2008.
5. Van 1991 tot ongeveer 2000 heeft Buis de onder 2 genoemde onderzetteren bij Van Loo afgenomen.

Vordering en verweer

6. Van Loo vordert – kort samengevat en na vermeerdering van eis –:
 - a) een verklaring voor recht dat Buis inbreuk heeft gemaakt op de auteursrechten van Van Loo op de onderzetteren ‘Boertjes blauw’ en op de sleutelhangers;
 - b) Buis te veroordelen tot betaling van een schadevergoeding van € 21.225,-
 - c) Buis te veroordelen tot afgifte van alle nog bij haar in voorraad aanwezige exemplaren van de sleutelhangers, op straffe van een dwangsom,
 - d) Buis te veroordelen tot betaling van de buitengerechtelijke kosten van € 480,-;
 - d) Buis te veroordelen tot betaling van de door Van Loo werkelijk gemaakte kosten van € 600,-;
 - e) Buis te veroordelen tot betaling van de wettelijke rente.
7. Van Loo stelt - kort gezegd - dat Buis in haar catalogus producten aanbiedt, waaronder onderzetteren aangeduid als ‘Onderzetteren D.blauw boer/in’. Deze onderzetteren heeft Buis laten maken in China en zijn nagenoeg hetzelfde als de door Van Loo aangeboden onderzetteren. De onderzetteren van Van Loo zijn gebaseerd op een drietal voorstellen, in opdracht van Van Loo getekend door de heer Van Rixoord (hierna ‘Van Rixoord’). Nu de auteursrechten op deze tekeningen bij Van Loo berusten maakt Buis inbreuk op deze auteursrechten, aldus Van Loo.
8. Verder stelt Van Loo dat Buis ook inbreuk maakt op haar auteursrechten ten aanzien van vier modellen sleutelhangers. Van Loo heeft op basis van haar eigen bewerking van talrijke foto’s van mogelijke modellen molens de auteursrechten op de sleutelhangers, aldus Van Loo. Van Loo stelt zich op het standpunt dat de door Buis aangeboden vier modellen identiek zijn aan de vier modellen van Van Loo. Voorts wordt ten aanzien van twee andere soorten sleutelhangers aangevoerd dat er sprake is van slaafse nabootsing door Buis.
9. Als gevolg van het bovenstaande stelt Van Loo een totale schade te hebben geleden van € 32.810,00. Om de competentiegrens van de kantonrechter niet te overschrijden heeft Van Loo haar vordering beperkt tot € 21.225,-.
10. Buis heeft verweer gevoerd en allereerst aangevoerd dat de vordering van Van Loo verjaard is als het gaat om de periode van vóór 2006. Omdat partijen in elk geval tot en met 2007 zaken met elkaar hebben gedaan en ook daarna nog contact hebben gehouden, moet Van Loo hebben geweten dat Buis de onderzetteren vanaf 2007 van een ander afnam. Van Loo is pas bezwaar gaan maken tegen de door Buis verkochte onderzetteren vanaf het moment dat partijen geen zaken meer met elkaar deden. Nu Van Loo veel te lang heeft gewacht met haar klachten is de vordering verjaard, aldus Buis.

11. Daarnaast heeft Buis gesteld dat partijen vaststellingsovereenkomsten hadden gesloten op basis waarvan Buis de door haar afgenomen producten mocht uitverkopen en Buis zich aan beide overeenkomsten heeft gehouden.
12. Verder heeft Buis ten aanzien van de onderzetter gesteld dat Buis in die 7 jaar dat zij deze bij Van Loo bestelde slechts in totaal zo'n 1300 sets heeft afgenomen. Omdat de belangstelling voor de onderzetter af nam heeft Van Loo de onderzetter uit het assortiment gehaald en de in het jaar 2000 bestaande voorraad de jaren erna uitverkocht totdat deze op was. Pas in 2006 heeft Buis weer onderzetter afgenomen, dit keer van leverancier Silver Speed Ltd.
13. Buis heeft voorts betwist dat Van Loo auteursrechten op de onderzetter heeft nu de onderzetter bewerkingen vorming van kaarten van J. Sleding en Uitgeverij Kruger, bedrijven waarvan de activiteiten al 30 jaar geleden zijn gestopt. De onderzetter zijn niet als oorspronkelijk werk te beschouwen in het licht van het reeds aanwezige erfgoed, aldus Buis. Verder heeft Buis gesteld dat niet duidelijk is dat Van Rixoord zijn werk heeft vervaardigd met zijn of met Van Loo's persoonlijk stempel als auctor intellectualis.
14. Ten aanzien van de sleutelhangers heeft Buis betwist dat zij deze af nam van Van Loo: Buis stelt dat zij de sleutelhangers al in 1995/1996 bij een agent in Hong Kong afnam. Buis stelt dat de op de door Van Loo overgelegde producties 15, 16 en 17 afgebeelde sleutelhangers niet bij haar vandaan komen. Verder stelt Buis ook ten aanzien van de sleutelhangers dat Van Loo hierop geen exclusieve rechten heeft nu de vorm, layout en de Hollandse opdrukken niet door Van Loo zijn ontworpen maar gemeengoed zijn.
15. Tenslotte heeft Buis de hoogte van de door Van Loo gevorderde schadevergoeding betwist.

Beoordeling

Verjaring

16. Van Loo heeft gesteld dat zij pas in februari 2011 kennis heeft genomen van het door haar gestelde inbreuk ten aanzien van de onderzetter en in maart 2012 van de gestelde inbreuk ten aanzien van de sleutelhangers. Dat Van Loo de inbreuken niet eerder heeft ontdekt is het gevolg van ziekte van Van Loos sr., aldus Van Loo.
17. De kantonrechter overweegt als volgt.
18. Artikel 3:310 eerste lid BW bepaalt dat de verjaringstermijn van vijf jaren begint te lopen op de dag volgende op die waarop de benadeelde zowel met de schade als met de daarvoor aansprakelijke persoon *bekend is geworden* (de subjectieve verjaringstermijn).
19. Nu Buis slechts heeft aangevoerd dat Van Loo bekend *had moeten* zijn en niet dat Van Loo ook daadwerkelijk bekend was met de schade, terwijl Van Loo heeft gesteld dat zij pas in februari 2011 en maart 2012 met de schade bekend is geworden, neemt de kantonrechter deze laatste data als aanvangstijdstippen voor de

verjaring. Dat betekent dat de vorderingen van Van Loo niet zijn verjaard.

Vaststellingsovereenkomst

20. Buis heeft gesteld dat partijen wat betreft de onderzetteren een vaststellingsovereenkomst hebben gesloten in 2011 en voor wat betreft de sleutelhangers in 1997. Hierdoor zou Van Loo niets meer van Buis te vorderen hebben. Van Loo heeft betwist dat er sprake was van vaststellingsovereenkomsten ten aanzien van deze producten en heeft voorts aangevoerd dat partijen hadden afgesproken dat bepaalde producten van de markt zouden gaan maar dat juist Buis zich niet aan deze afspraken heeft gehouden nu onder andere de sleutelhangers in 2011 nog op de Bloemenmarkt werden aangeboden.

21. De kantonrechter overweegt dat Buis hierover ter zitting heeft verklaard dat de sleutelhangers nog uit dezelfde voorraad van 1997 kwamen. Deze enkele stelling acht de kantonrechter onvoldoende om het standpunt van Van Loo te weerleggen. Het had hier op de weg van Buis gelegen om, gelet op het uitvoerige verweer van Van Loo, haar standpunt nader te concretiseren en/of te onderbouwen. Nu dit niet is gebeurd zal de kantonrechter aan de stelling van Buis voorbij gaan.

Inbreuk

22. Van Loo verwijt Buis dat zij inbreuk maakt op het aan Van Loo toebehorend auteursrecht. Buis heeft (onder meer) betwist dat er sprake is van een oorspronkelijk werk.

23. De kantonrechter stelt voorop dat een voortbrengsel voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking komt wanneer het een eigen, oorspronkelijk karakter heeft en het een persoonlijk stempel van de maker draagt (HR 16 juni 2006, NJ 2006, 585, Lancome/Kecofa). Alleen materiaal dat oorspronkelijk is in die zin dat het gaat om een eigen intellectuele schepping van de auteur ervan komt voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking (HvJ 16 juli 2009, IER 2009, 78, Infopaq). De eis dat het voortbrengsel een eigen oorspronkelijk karakter moet bezitten, houdt in dat de vorm niet ontleend mag zijn aan die van een ander werk. De eis dat het voortbrengsel het persoonlijk stempel van de maker moet dragen betekent dat sprake moet zijn van een vorm die het resultaat is van scheppende menselijke arbeid en dus van creatieve keuzes (HR 30 mei 2008, NJ 2008, 556, Endstra Tapes). Daarbuiten valt in elk geval al hetgeen een vorm heeft die zo banaal of triviaal is, dat daarachter geen creatieve arbeid van welke aard ook valt aan te wijzen. Het werkbegrip vindt voorts zijn begrenzing waar het eigen, oorspronkelijk karakter slechts bepaald wordt door reeds bekende stijlelementen of noodzakelijk is voor het verkrijgen van een technisch effect.

24. Ten aanzien van de onderzetteren heeft Buis onder meer betoogd dat de Delfts blauwe tekeningen niet als oorspronkelijk werk zijn te beschouwen en aan eerder bestaand werk zijn ontleend. De tekeningen zijn volgens Buis gemeen goed. Van Loo heeft dit naar het oordeel van de kantonrechter niet, althans niet voldoende, betwist. Hoewel Van Loo wel heeft gesteld dat zij aan Van Rixoord heeft gevraagd 'Delfts blauwe afbeeldingen' te maken met daarop boertjes en boerinetjes, heeft zij niet concreet gemaakt waarom de tekeningen het resultaat zijn van eigen creatieve keuzes, temeer nu niet is betwist dat de tekeningen aan eerder bestaand werk zijn

- ontleend en het hierbij gaat om een combinatie van standaard Delfts blauwe Hollandse vormelementen. Gelet hierop acht de kantonrechter onvoldoende gesteld dat er sprake is van een oorspronkelijk ontwerp. Om die reden komt aan de tekeningen op de onderzetteren geen auteursrechtelijke bescherming toe.
25. Ten aanzien van de sleutelhangers heeft Buis eveneens betoogd dat Van Loo hierop geen exclusieve rechten heeft nu de vorm, layout en de Hollandse opdrukken van molens niet door Van Loo zijn ontworpen maar gemeengoed zijn. Ook ten aanzien van dit punt is de kantonrechter van oordeel dat Van Loo in zijn algemeenheid heeft aangegeven dat de sleutelhangers zouden voldoen aan de door de HR vereiste criteria, maar Van Loo niet concreet heeft gesteld en onderbouwd op basis waarvan moet worden geoordeeld dat het ook hier om eigen creatieve keuzes gaat. Ter zitting is ten aanzien hiervan namens Van Loo verklaard dat het ontwerp inderdaad uit Azie komt maar dat Van Loo de sleutelhangers in Nederland op de markt heeft gebracht. De conclusie is dan ook dat de kantonrechter van oordeel is dat ook aan de ontwerpen van de sleutelhangers geen auteursrechtelijke bescherming toekomt.
26. Tenslotte heeft Van Loo ten aanzien van twee sleutelhangers nog betoogd dat er sprake is van slaafse nabootsing.
27. Op grond van vaste jurisprudentie geldt dat nabootsing van een product onrechtmatig is wanneer door die nabootsing verwarring bij het publiek te duchten valt en de nabootsende concurrent tekort schiet in zijn verplichting om bij dat nabootsen alles te doen wat redelijkerwijs, zonder afbreuk te doen aan de deugdelijkheid of bruikbaarheid van zijn product, mogelijk en nodig is om te voorkomen dat door gelijkheid van beide producten gevaar voor verwarring ontstaat (HR 20 november 2009, RvdW, 357, Lego). Wil er sprake zijn van verwarringsgevaar dan moeten de producten onderscheidend vermogen hebben en een eigen plaats in de markt innemen (HR 15 maart 1968, NJ 1968, 268, Plastisch Stapelschalen).
28. Het ligt op de weg van Van Loo, die een beroep doet op slaafse nabootsing, om aannemelijk te maken dat haar producten een eigen plaats in de markt hebben en zich onderscheiden van andere in de handel zijnde sleutelhangers.
29. Buis heeft hierover aangevoerd dat Van Loo geen marktleider is en de producten geen onderscheidend vermogen hebben. Dit is niet door Van Loo betwist. Van Loo heeft ook geen feiten gesteld op basis waarvan kan worden geoordeeld dat haar producten een eigen plaats in de markt hebben en zich onderscheiden van andere sleutelhangers. De kantonrechter is dan ook van oordeel van Van Loo niet, althans onvoldoende, heeft gesteld dat haar producten een eigen plaats in de markt innemen. De kantonrechter komt om die reden ook niet aan bewijslevering toe op dit punt. Dit betekent dat er bij de beoordeling vanuit wordt gegaan dat de sleutelhangers geen eigen plaats in de markt hebben of hebben gehad. Hierdoor kan er evenmin sprake zijn van onderscheidend vermogen en is verwarring niet te duchten. Zelfs indien derhalve zou worden geoordeeld dat de ontwerpen van Van Loo klakkeloos door Buis zijn overgenomen, zou hiermee nog niet zijn voldaan aan de vereisten voor een geslaagd beroep op slaafse nabootsing.

30. Het bovenstaande brengt met zich dat aan de twee laatste sleutelhangers geen bescherming toekomt op grond van slaafse nabootsing.
31. Gelet op het bovenstaande is de grondslag van de vorderingen van Van Loo komen te vervallen. De conclusie is dat de vorderingen van Van Loo worden afgewezen.
32. Bij deze uitkomst van de procedure wordt Van Loo als de in het ongelijk gestelde partij veroordeeld in de proceskosten aan de zijde van Buis.

BESLISSING

De kantonrechter:

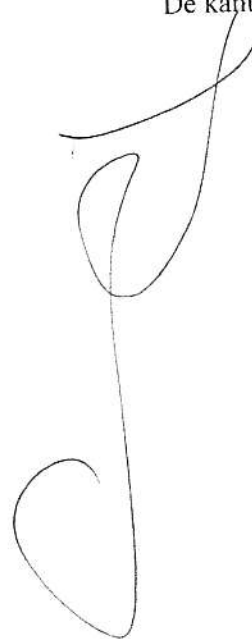
- I. wijst de vorderingen af,
- II. veroordeelt Van Loo in de proceskosten, aan de zijde van Buis tot op heden begroot op € 800,- aan salaris gemachtigde, inclusief eventueel verschuldigde btw;
- III. verklaart dit vonnis wat betreft de kostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad;
- IV. wijst het meer of anders gevorderde af.

Aldus gewezen door mr. S. Ju, kantonrechter, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van 5 september 2012 in tegenwoordigheid van de griffier.

De griffier

De kantonrechter

UITGEGEVEN VOOR GROSSE
De griffier van de
Rechtbank Amsterdam

